

Pomoci by v tom mohla poradenská zařízení, pedagogicko-psychologická poradna organizuje schůzky výchovných poradců, kam chodí i kolegyně ze zdejší školy, setkávání speciálních pedagogů ale schází. Konečně, není to výjimečná situace, mimořádné naopak je, pokud se někde podaří systém takových schůzek tematicky propojených odborníků ze škol nastavit.

Nicméně škola má kontakty na všechna speciálněpedagogická centra v kraji, školu pravidelně navštěvují psychopedi z SPC pro děti a žáky s mentálním postižením, s problémy v komunikaci nebo s poruchou autistického spektra, podle potřeby, podle toho, zda jejich klienti zdejší školu navštěvují. „Chtějí je vidět mimo poradenské prostředí. Ve vyučování, ve škole, chtějí vidět, jak pracují, jak reagují na učitelky. Velmi dobře spolu komunikujeme a spolupracujeme,“ chválí L. Hovězáková. „Mají v poslední době opravdu hodně práce a termíny objednání jsou dlouhé, ale když jim řekneme, že jde o urgentní problém, propojí návštěvu u nás s nějakým jiným naplánovaným výjezdem.“

Běs a hrůza tabulek

„Mezi největší běsy patří administrativa. Na všechno jsou tabulky, formuláře. Dřív toho bylo hodně, dneska už je to skoro neúnosné,“ konstatuje ředitelka. Připouští, že nové postupy prostě přinášejí i novou administrativu a s ní spojenou zátěž. Zlobí ji ale, že se to odráží i na možnosti pomoci dětem – právě v prodlužování termínů objednání na vyšetření, na délce zpracování vyšetření, škola dostává informace, které potřebuje, později než dřív. „Je jedno, nakolik se v poradně nebo v SPC snaží, viděla jsem interaktivní formuláře, které musejí vyplňovat, pořád se musejí učit něco nového, stěžovali si, že dostali už osmou nebo devátou verzi formulářů,“ říká L. Hovězáková. Má v sobě ale spoustu energie, skoro bych odhadl, že pořád věří, že bude líp. Nebo aspoň, že nebude hůř.

Příští rok by na tom totiž měla být škola v ulici Petra Jilemnického podobně jako letos. Do první třídy by měl jistě přibýt jeden žák, což není moc, že. Čekají ještě na výsledky dubnového zápisu do 1. ročníku školy. Na druhé straně letos nemají nikoho v deváté třídě, takže nikdo nevyjde. Pokud se nikdo neodstěhuje nebo pokud rediagnostika někoho nezchytí, neměla by mít škola žáků méně, což je vlastně za současné situace dobrá zpráva. Dneska se tyto školy musejí spokojit s málem.

školách běžných, čímž se po spuštění inkluze ministerstvo školství zaklíná, ale i ve školách speciálních, dnes zašifrované označovaných jako 16/9.

Problém nikoliv klíčový

Školy, které se specializují na práci s dětmi s lehkým mentálním postižením, jsou nepřesně spojovány zejména s Romy. Atmosféra nastartovaná rozsudkem Evropského soudu pro lidská práva z roku 2007 přinesla do těchto škol i kontroly a sčítání romských žáků.

Nikoliv klíčový, ale jeden z problémů je definice Roma, která (parafrázováno) zní, že je jím ten, kdo se za něho považuje, nebo koho za něho považuje jeho okolí. Konečně slabomyslnost této definice ji proslavila natolik, že byla zařazena do soutěže o anticenu Big Brother a umístila se mezi vítězi. „Nechci kohokoli jakkoliv označovat, zvláště podle takové špatné definice. Odmítla jsem proto sčítání Romů v naší škole, myslím si, že je to nesolidní postup,“ prohlašuje L. Hovězáková s tím, že se na tom shodla s kolegy z učitelského sboru, mezi kterými mimochodem byli i Romové. Ředitelka vysvětlila své stanovisko jak zřizovateli – tedy Plzeňskému kraji, tak České školní inspekci. Připouští, že mezi žáky školy mohou být i romské děti, nikdo se ale ke svému romství nehlásí, proto do statistik píše nulu. Její zástupkyně Slavomíra Kratochvílová upozorňuje s odkazem na dvacetiletou zkušenost, že v současnosti je sociální složení zdejší školy a sociální složení běžných škol v okolí

srovnatelné. „Romové nejsou ani u nás dominantním tématem,“ říká.

Teorie a praxe

V době, kdy se připravoval projekt inkluze, byli odborní pracovníci speciálních škol uklidňováni, že budou stále potřeba, že se z jejich zařízení stanou centra excelence, která budou pomáhat učitelům běžných škol při zařazování žáků se speciálními vzdělávacími potřebami do společného vzdělávání. „To je jen teorie,“ říká zástupkyně ředitelky. V Tachově je jedna speciální škola a tři školy běžné. L. Hovězáková mluví o dobrých vztazích, o občasných kontaktech, o společných mimoškolních aktivitách žáků, které školy občas pořádají. Systémové nastavení z centra, které by definovalo roli speciálních škol v podpoře učitelů škol běžných, jí ale schází. „Je třeba si uvědomit, že máme různé zřizovatele, my jsme krajští, ostatní základky jsou městské. Jistě, žijeme v malém městě, všichni se známe, když někdo něco potřebuje, tak se domluvíme, ale pravidla na to daná nejsou,“ hodnotí situaci ředitelka školy.

Vývoj počtu žáků v ZŠ Petra Jilemnického v Tachově

	2012	2013	2014	2015	2016	2017
LMP 1. stupeň	26	24	27	21	19	9
LMP 2. stupeň	38	37	29	21	17	14
Střední a těžké mentální a další postižení	24	26	22	22	19	23
Celkem	88	87	78	64	55	46